

Інформація щодо підвищення тарифів та заходів щодо зменшення нарахувань за отримані житлово-комунальні послуги

Питання перегляду тарифів на житлово-комунальні послуги є досить непростим, оскільки по своїй суті є як економічним, так і соціально спрямованим.

Процес підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги непокоїть інтереси не лише пересічних громадян, а і кожне підприємство галузі.

За сьогоднішніх умов господарювання основною причиною перегляду тарифів на житлово-комунальні послуги є приведення їх до економічно обґрунтованого рівня.

Особливістю структури витрат комунальних підприємств є їх надзвичайна залежність від вартості енергоносіїв та мінімальної заробітної плати.

Основними складовими тарифів є:

на послуги теплопостачання – енергоносії (газ, електроенергія) (до 60 % у складі витрат підприємства);

на послуги водопостачання – електроенергія (30 %).

Згідно пункту 10 статті 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» у разі зміни протягом строку дії цін/тарифів обсягу окремих складових з причин, які не залежать від виконавця/виробника, вони проводять коригування встановлених цін/тарифів і подають на затвердження.

Відповідно до статей 7, 31 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», статті 28 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що питання встановлення (погодження) тарифів на житлово-комунальні послуги відноситься до повноважень органів місцевого самоврядування та Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Таким чином, рішення про підвищення тарифів може прийматися лише цими уповноваженими органами.

Стимування тарифів на житлово-комунальні послуги та не приведення їх до рівня економічно обґрунтованих витрат не дозволяє проводити модернізацію підприємств галузі та гальмує підвищення енергоефективності житлово-комунального господарства.

За результатами 2018 року в Черкаській області рівень відшкодування затвердженим тарифом фактичної вартості на послуги теплопостачання для населення становив 95 %, на водопостачання – 96 %, водовідведення – 95 %.

Недоотримання коштів не дозволяє вчасно спрямувати їх на ремонт та модернізацію мереж, трубопроводів тощо.

Враховуючи це, перегляд тарифів на житлово-комунальні послуги та приведення їх до економічно обґрунтованого рівня є об'єктивною необхідністю для належного функціонування підприємств, що забезпечують споживачів комунальними послугами.

Разом з тим, інформуємо про те, що існує ряд заходів, що дозволять зменшити нарахування за спожиті житлово-комунальні послуги.

Більшість родин споживають менше ресурсів (тепла, гарячої та холодної

води, газу), ніж вони оплачують за платіжними дорученнями.

Значна частина ресурсів втрачається через нехтування елементарними вимогами до утеплення мереж, побутові звички сусідів тощо. Набагато справедливіше оплачувати споживання по будинку не «за нормативами», а за фактично спожитий ресурс.

Основними кроками до енергоефективності будівель є:

1. Обов'язковий облік.

Встановлення засобів обліку спожитих енергоносіїв: газу (економія до 70 %), води (економія до 70 %), електричної енергії. Неможливо управляти тим, що не можна виміряти. Більшість родин споживають менше ресурсів, ніж оплачують за квитанціями. З лічильником Ви оплачуватимете фактично спожитий ресурс, а не нормативи, а також контролюватимете споживання: якщо показники різко зростають, у порівнянні з минулим періодом, шукатимете можливі несправності в системі, причини перевитрат.

Для досягнення більшої економії рекомендується також встановлювати регулятор тепла чи автоматичний погодний регулятор у квартирі або приватному будинку. Такі пристрої дозволяють коригувати кількість поданого тепла залежно від погодних умов та сплачувати менше. Можливе також встановлення багатозонного лічильника електроенергії з урахуванням доцільності: споживач платить на 30% менше за електроенергію, спожиту вночі, при двозонному обліку та на 60% менше – при тризонному).

2. Заміна старого, низькоефективного обладнання на економне сучасне.

Необхідно встановити LED освітлення замість ламп розжарювання – термін безперервної роботи світлодіода не менше 50 000 годин, що еквівалентно 11 рокам експлуатації при 12 годинній роботі в день, датчики руху для вуличних ліхтарів або світильників у під'їздах, систему вентиляції з рекуперацією, а також придбати побутову техніку з маркуванням «А» чи «А+» – такі прилади мають ККД більше 90 % та споживають на 30-50 % менше електроенергії, ніж пристрої класу «В». Термін окупності більш дорогої енергоощадної техніки складає в середньому 2-3 роки.

3. Комплексна термомодернізація, яка забезпечить економію енергоресурсів майже вдвічі.

Необхідно замінити вікна та двері на енергозберігаючі: з двокамерним енергозберігаючим склопакетом та опором теплопередачі більше нормативного 0,6. Це дозволить скоротити наднормові втрати тепла до 40 % та підвищити температуру у квартирах більш ніж на 2°C. Термін окупності таких заходів становить 3-7 років.

Також необхідно провести теплоізоляцію даху (окупність близько 7 років, зниження витрат до 30 %), зовнішніх стін і цоколя (економія до 40 %, термін окупності до 10 років), підвалу (якщо підвал не опалюється, утеплення дозволить підтримувати плюсову температуру 5-10°C).

Утеплення фасаду потрібно здійснювати повністю. «Клаптикове» (поквартирне) утеплення у багатоквартирних будинках руйнує цілісність конструкції. Як результат, зменшується термін його експлуатації.

4. Модернізація систем опалення.

Необхідно встановити індивідуальний тепловий пункт (ІТП, термін окупності 1-3 роки), провести теплоізоляцію трубопроводів (окупність близько 1 року), за необхідності промити систему опалення (накип навіть товщиною до 1 мм приблизно на 15 % знижує рівень тепловіддачі), встановити високоефективний котел (ККД більше 85 %) та терморегулятори.

5. Використання відновлюваних джерел енергії.

Необхідно розглянути можливість і доцільність встановлення сонячних панелей, теплових насосів, сонячних колекторів (вакуумні та плоскі), вітроенергетичних установок. Такі системи потребують великих інвестицій, але дають можливість використовувати природні та екологічно чисті джерела для отримання енергії та дозволяють отримати часткову енергонезалежність. ВДЕ незамінні на віддалених від загальних мереж та комунікацій територіях, а якщо споживання менше генерації, можна підключитися до «зеленого тарифу».

6. Енергоощадна поведінка.

Необхідно навчитися вимикати світло, побутові прилади, закривати крани, не загороджувати прилади опалення сторонніми предметами, встановити тепловідбиваючий екран позаду радіатора (збільшить температуру в приміщенні на 2-3 градуси), використовувати світлі та теплі кольори в інтер'єрі, провітрювати приміщення, приймати душ замість ванної, використовувати аераторні насадки на крани.

Для найбільш незахищених верств населення **головним механізмом забезпечення соціального захисту** залишається допомога у вигляді субсидій і пільг.

Також, при наявності заборгованості за житлово-комунальні послуги, споживач має можливість скористатись правом на її реструктуризацію, відповідно до Закону України «Про реструктуризацію заборгованості з квартирної плати, плати за житлово-комунальні послуги, спожиті газ та електроенергію».

Для реструктуризації заборгованості громадяни укладають з підприємствами – надавачами житлово-комунальних послуг договори про щомісячне рівномірне погашення реструктуризованої заборгованості та своєчасну сплату поточних платежів за житлово-комунальні послуги.